

Utredningen om hinder M2017:04

Martin.flack@regeringskansliet.se

Viktiga frågor för småskalig solel

Solelkommissionen är ett nätverk av företag med målsättningen att anpassa gällande lagstiftning så att kundägd förnybar elproduktion kan växa i Sverige. Nätverket består av Vasakronan, JM, HSB, Telge Energi och Solkompaniet och bildades 2015. För alla oss är det, i vårt dagliga arbete, tydligt att dagens lagstiftning begränsar möjligheten för den som vill producera egen solel. Konsekvensen är att Sverige i dagsläget inte utnyttjar solens potential som förnybar energikälla. Resultaten från de projekt som har genomförts visar att tekniken fungerar enligt förväntan, samtidigt som de senaste årens prisnedgång på solceller har gjort det ekonomiskt möjligt att bygga solceller på befintliga tak utan investeringsstöd. Förutsättningen är dock bl a att den egenproducerade elen tillåts ersätta köpt el fullt ut, dvs inte belastas med energiskatt. Då kan egenproducerad solel bli ett medel att reducera fastigheternas elförbrukning på samma sätt som värmepumpar eller andra energieffektiveringsåtgärder. Därför har frågan om hur man får använda solelen blivit avgörande för alla fastighetsägare.

Solelkommissionen anser att vi bör tillvarata solens energi och att alla bör ha rätt att producera sin egen solel, oberoende av var man bor, hur fastigheterna ägs eller vilken verksamhet som bedrivs i dessa. För att det ska bli praktiskt möjligt krävs en förändrad lagstiftning som ger elkunder, privata såväl som företag, enkla och långsiktiga förutsättningar att bli egna solelproducenter.

Det har skett betydande förbättringar i regelverken under de tre senaste åren, men det finns fortfarande ett antal frågor kvar. Solelkommissionen är därför väldigt positiv till att regeringen startat utredningen om hinder för att säkerställa att regelverken fortsätter att anpassas till en elmarknad där elkunderna är egenproducenter solel. Vi var med vid

VASAKRONAN

TelgeEnergi

HSB – där möjligheterna bor

SOLKOMPANIET

utredningen hearing den 29 november då en bred kartläggning av vilka hinder som finns genomfördes.

Jag har därefter haft kontakt med Martin Flack på telefon i december och lyft fram de två frågor som vi anser viktigast kommer med i utredningen er inventering av hinder till er delrapport i februari. Vi kom överens om att jag skulle skicka ett kort PM om våra frågor, där jag tar med exempel på vilka konsekvenser dessa hinder får. Vi ser sedan fram emot att dela med oss av våra förslag till lösningar i er nästa fas av utredningen under våren 2018.

Rätten att använda elnätet för fastighetsägare med småskalig solel

Solelkommissionen anser att man som fastighetsägare måste ha rätt att använda elnätet till att överföra egenproducerad el till andra av sina fastigheter för att täcka sin egen förbrukning. Rätten ska gälla enbart el från småskaliga anläggningar, dvs upp till 255 kW.

I lagen om skatt på energi finns idag ett förbud mot att el inte får överföras på ett koncessionspliktigt nät om skattefriheten eller skattenedsättningen ska gälla.

Skatteverket har i ställningstagande den 6 oktober 2008 (dnr. 131 560566-08/111) angett att den som anlitar ett elnätsföretag för överföring av el utan att överlåta elen till någon annan genom försäljning eller genom annat avtal om överlåtelse inte ska anses leverera el. Skatteverket har även i ett ställningstagande den 30 januari 2012 (dnr. 131 72782-12/1211) angett att det inte finns några bestämmelser om avräkning av el, vilket innebär att bestämmelserna om skattskyldighetens inträde för el gäller varje enskild kWh för sig. Avseende kontroll av att energiskatt redovisats korrekt angav Skatteverket att verket inte kommer att kräva mätvärden för kortare tidsperioder än en timme eftersom mätning normalt ska avse överförd el under varje timme enligt förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el.

Solelkommissionens delar Skatteverkets syn att det bör vara tillåtet att flytta el, dvs kWh, mellan olika egna anläggningar så länge elen inte överlåts genom försäljning. Att flytta produktionsresurser mellan ett företags olika anläggningar är vedertaget och bör gälla även el så länge som den avräknas per timme. Dvs per den minsta enhet som den mäts i idag.

Solelkommissionen önskar att frågan utreds inom utredningen för hinder. Dagens förbud mot att flytta el leder till att de bästa taken inte används optimalt. Och det försvårar för offentliga och privata fastighetsägare att nå en hög grad av egenproducerad el när den inte får användas i hela fastighetsbeståndet.

Exempel på konsekvens:

I alla svenska kommuner finns ett stort antal skolor. De har normalt bra tak för solceller, men har en mycket låg elförbrukning under sommarmånaderna. Det gör att det inte byggs optimala solelanläggningar på dessa tak. Samtidigt har samma kommuner andra fastigheter med verksamheter med stor elförbrukning sommartid, kontor, äldreomsorg, förskolor etc. Även om det byggs solelanläggningar på dessa fastigheters tak så finns det fortfarande ett stort elbehov som skulle kunna täckas av solel från skolfastigheterna. Något som inte går idag med dagens lagstiftning, eftersom el som överförs drabbas av full energiskatt, vilket gör det olönsamt att använda de egna taken för solel.

Rätten att flytta småskalig el mellan byggnader på samma flerbostadsfastighet

Vissa typer av starkströmsledningar undantagna från koncessionsplikt, och kallas då för icke koncessionspliktiga nät, IKN. Undantagen från koncessionsplikten gör att fastighetsägaren själv kan ha en starkströmsledning och använda denna för att flytta solel mellan byggnader. Dvs att man får rätt ha en anslutningspunkt till allmänna elnätet för hela fastigheten och inte som idag tvingas ha en anslutningspunkt per byggnad.

Undantagen från koncessionsplikten gäller automatiskt, man behöver alltså inte ansöka om dispens eller tillstånd. I dag gäller undantag en rad verksamheter, men inte på eller inom en bostadsfastighet. Det innebär att bostadsfastigheter, som består av flera byggnader, inte kan installera solceller på en byggnad med optimalt solläge och nyttja solelen i fastighetens övriga byggnader utan att betala nätavgift, energiskatt och moms. Därför föreslår Solelkommissionen att:

Förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen snarast kompletteras så undantag för nätkoncession gäller inom en bostadsfastighet och inte enbart inom en byggnad.

Idag kan ett bostadskvarter självklart ha en värmecentral för hela fastigheten och ha ett eget nät för det varmvatten som används i fastigheterna för värme och varmvatten. Men man får inte ha det för el.

Exempel på konsekvens

Flerbostadshus byggs normalt i kvarter, dvs flera byggnader på samma fastighet. Det innebär att de byggs i olika vädersträck, kan skugga varandra eller på andra sätt har mycket olika förutsättningar för solel. Samtidigt är förbrukningen av fastighetsel i flerbostadshus relativt liten dagtid. Det gör att det är avgörande att den egenproducerande elen på de tak som har bra förutsättningar måste få användas i de byggnader som saknar tak som kan producera solel. Dagens förbud mot en gemensam anslutningspunkt för hela fastigheten gör att de bra taken inte kan tas tillvara för solel fullt ut. I många fall enbart till hälften. Regelverket gör även att solel på flerbostadshus ibland blir helt ointressant eftersom det blir så små anläggningar som kan byggas på de bästa taken. Det är speciellt allvarligt eftersom vi är inne i en period då nyproduktionen av bostäder är större än vanligt.

Andra viktiga frågor

Det finns fler viktiga frågor som vi hoppas att utredningen tar med i sin kartläggning, vår bedömning är att de lyfts fram av andra intressenter eller redan utreds. Vi tar därför enbart upp dem i punktform:

- Breddad skattereduktion till de som bor i lägenhet (andelsägd el)
- Flytt av skattereduktionen till elräkningen
- Ersätt investeringsstöd till villaägare med en SolRot
- Fasa ut investeringsstödet till övriga fastighetsägare under åren till 2020
- Reglera utformningen av elnätstarifferna så att incitamenten för solel inte tas bort när solelen ökar i omfattning

Stockholm 2018-01-05

Johan Öhnell
Ansvarig för Solelkommissionen